

Sygn. akt I ACa 1774/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący SSA Joanna Walentkiewicz–Witkowska (spr .)

Sędziowie SA Wiesława Kuberska

del . S O Krzysztof Kacprzak

Protokolant sekretarz sądowy Lidia Milczarek

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2016 r. w Łodzi na rozprawie

sprawy z powództwa **M. G.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu dla Łodzi-Widzewa w Łodzi**

o zadośćuczynienie w kwocie 300.000 zł

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 17 września 2015 r. sygn. akt I C 290/15

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 w ten tylko sposób, że zasądzoną od M. G. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 8.856 złotych obniża do kwoty 7.200 (siedem tysięcy dwieście) złotych;

II. oddala apelację w pozostałej części;

III. zasądza od M. G. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym;

IV. przyznaje i nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Ł. na rzecz adwokata J. M. kwotę 6.642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) złote brutto z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1774/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 17 września 2015 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie z powództwa M. G. przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi o zapłatę kwoty 300.000 zł w pkt. 1 oddalił powództwo, w pkt. 2 przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz adwokata J. M. kwotę 8.856 zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi

M. G., w pkt. 3 zasądził od M. G. na rzecz Skarbu Państwa-Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 8.856 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, zaś w pkt. 4 nie obciążył M. G. obowiązkiem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych.

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi toczyło się postępowanie karne przeciwko M. G. w sprawie o sygn. akt III K 8/04, w toku którego w dniu 10 stycznia 2005 roku zapadł wyrok skazujący M. G. na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat tytułem próby. Wyrok uprawomocnił się w dniu 24 lutego 2005 roku i został zamieszczony w Krajowym Rejestrze Karnym. Postanowieniem z dnia 14 czerwca 2007 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności, orzeczonej przywołanym powyżej wyrokiem.

Powód nie złożył apelacji od wyroku wydanego w sprawie o sygn. III K 8/04, nie interesował się czynnościami podjętymi w tym postępowaniu karnym, aż do 2013 roku.

W dniu 25 kwietnia 2014 roku Sąd Okręgowy w Łodzi, w sprawie o sygn. V Ko 83/14 po wznowieniu postępowania, uchylił wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi z dnia 10 stycznia 2005 roku wydany w sprawie o sygn. akt III K 8/04 i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Sprawa jest w toku.

Karta Rejestracyjna K. w sprawie III K 8/04 (wyrok Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w Łodzi z dnia 10 stycznia 2005 roku) została wycofana z bazy danych rejestru w dniu 24 czerwca 2014 roku.

Informacja o M. G. z Krajowego Rejestru Karnego, z wpisem o wyroku skazującym wydanym w sprawie III K 8/04, stanowiła dowód w toczących się przeciwko niemu postępowaniach karnych, a w szczególności:

- w postępowaniu karnym, prowadzonym w sprawie o sygn. akt V K 1085/05 przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi;
- w postępowaniu karnym, prowadzonym w sprawie o sygn. V K 5/08, przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi;
- w postępowaniu karnym, prowadzonym w sprawie o sygn. akt II K 771/07 przez Sąd Rejonowy w Raciborzu;
- w postępowaniu karnym, prowadzonym w sprawie o sygn. akt 901/06, przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi,
- w postępowaniu karnym, prowadzonym w sprawie o sygn. akt VIII K 60/05, przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi,
- w postępowaniu karnym, prowadzonym w sprawie o sygn. akt IV K 834/02, przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi.

W uzasadnieniu wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy w Raciborzu w dniu 23 czerwca 2008 roku, w sprawie o sygn. akt II K 771/07, Sąd jako jedną z okoliczność wpływających na wymiar kary wskazał, że M. G. został prawomocnie skazany w sprawie o sygn. akt III K 8/04 wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi.

W tak ustalonym stanie faktycznym sprawy Sąd Okręgowy uznał powództwo za niezasadne.

Sąd ocenił roszczenie M. G. przez pryzmat przepisów art. 23 k.c., art. 24 k.c. i art. 448 k.c., dochodząc do przekonania, że nie zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa.

Odwołując się do poglądów judykatury Sąd pierwszej instancji uznał, że prowadzenie jakiegokolwiek postępowania publiczno-prawnego nie może zostać zakwalifikowane, jako działanie bezprawne w rozumieniu art. 24 k.c., które mogłoby naruszyć dobro osobiste osoby fizycznej, tylko z uwagi na to, że organ prowadzący postępowanie niewłaściwie

zinterpretował prawo, wydał błędne orzeczenie lub powstrzymał się od jego wydania uznając, że nie ma ku temu podstaw prawnych.

W wyniku powyższego Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że prowadzone przez Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi, postępowanie karne o sygn. akt III K 8/04, które zakończyło się wydaniem wyroku skazującego M. G., w czym powód upatruje naruszenia dóbr osobistych w postaci dobrego imienia, nie było działaniem bezprawnym, lecz przejawem wykonywania wymiaru sprawiedliwości przez pozwanego i nie naruszało dobra osobistego powoda. Zamieszczenie przywołanego wyroku w Krajowym Rejestrze Karnym również zakwalifikować należy jako działanie w ramach porządku prawnego, dozwolone przez ustawę o Krajowym Rejestrze Karnym z dnia 24 maja 2000 roku.

W dalszej kolejności Sąd argumentował, że niezależnie od braku bezprawności w działaniach strony pozwanej, M. G. w żaden sposób nie udowodnił poniesionej szkody. Powód był wielokrotnie skazywany za popełnianie przestępstw stypizowanych w art. 286 § 1 k.k., nie wykazał w jakim zakresie skazanie go wyrokiem Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi rzutowało na wymierzane mu kary w innych toczących się postępowaniach karnych, w sytuacji gdy skazanie go rzeczonym wyrokiem nie było jedynym skazaniem za przestępstwa przeciwko mieniu z art. 286 §1 kk.

Sąd Okręgowy nadmienił również, że z roszczeniem o ochronę dóbr osobistych może występować osoba, która swoim zachowaniem nie narusza obowiązującego porządku prawnego. Tymczasem M. G. na przestrzeni trzech lat- w okresie od 2010 roku do 2013 roku miał status osoby poszukiwanej wobec niestawienia się w zakładzie karnym celem odbycia dalszej kary, po przerwie w jej odbywaniu. Należy zatem uznać, że powód swoim zachowaniem złamał warunki przerwy w odbywaniu kary naruszając tym samym przepisy kkw.

O kosztach postępowania sądowego Sąd orzekł, mając na względzie art. 98 § 1 k.p.c.

Sąd zasądził i nakazał wypłacić ze środków Skarbu Państwa Sądowi Okręgowemu w Łodzi na rzecz pełnomocnika powoda kwotę 8.856 zł wraz z należnym podatkiem VAT tytułem nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej powodowi z urzędu.

Powyższe rozstrzygnięcie zaskarżył M. G. apelacją w zakresie pkt 1 i 3, zarzucając:

1) ***naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a to:***

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i uczynienie jej dowolną w drodze nieprawidłowej oceny materiału dowodowego, a polegającej na:

- bezzasadnym uznaniu, że roszczenie powoda opiera się na przesłance niezgodności z prawem działania władzy publicznej, przejawiającej się w wydaniu przez Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi III Wydział Karny w sprawie o sygn akt: III K 8/04 wyroku skazującego z naruszeniem przepisów postępowania w sytuacji, gdy poprawna analiza przytoczonych okoliczności faktycznych i zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego winna prowadzić do wniosku, że źródła swych roszczeń powód upatruje w zaniechaniu przy wykonywaniu władzy publicznej, polegającej na niedopełnieniu przez szczebel administracyjny Sądu obowiązku załączenia do akt sprawy w stosownym czasie tj. przed rozprawą, pisemnego usprawiedliwienia nieobecności powoda na terminie rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku;
- przyjęciu, że powód naruszył porządek prawny nie stawiając się w zakładzie karnym po przerwie, celem odbycia dalszej kary pozbawienia wolności w sytuacji, gdy powód nie został prawomocnie skazany za przestępstwo stypizowane w art. 242 § 3 k.k., a tym samym korzysta z domniemania niewinności;

1) ***naruszenie przepisów prawa materialnego, a to:***

- art. 24 k.c. poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że z roszczeniem o ochronę dóbr osobistych może wystąpić tylko osoba, która swoim zachowaniem nie narusza obowiązującego porządku prawnego w sytuacji, gdy hipoteza powołanej normy prawnej nie zawiera takiego ograniczenia podmiotowego, wskazując że uprawnienie

do wystąpienia z takim roszczeniem przysługuje osobie, której dobra osobiste zostały zagrożone lub naruszone cudzym działaniem;

- art. 448 k.c. poprzez jego niezastosowanie i przyjęcie, że dobra osobiste osobiste powoda nie zostały naruszone, w sytuacji gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w szczególności w postaci odpisów kart z Krajowego Rejestru Karnego i wydanych m.in. na ich podstawie wyroków skazujących, w sposób jednoznaczny wskazuje na wyrządzoną powodowi krzywdę.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez uwzględnienie powództwa w całości i nieobciążanie powoda kosztami zastępstwa procesowego.

Strona pozwana wniosła o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa-Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa zwrotu kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja skutkuje zmianą orzeczenia Sądu Okręgowego jedynie w zakresie rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów należnych stronie pozwanej, zawartego w pkt 3 wyroku, zaś w pozostałym zakresie podlega oddaleniu, jako niezasadna na podstawie art. 385 k.p.c.

Niewątpliwie, przywołane przez Sąd pierwszej instancji, rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. Z 2013 roku poz. 461) nie dawało podstaw do powiększenia wynagrodzenia należnego Skarbowi Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa o podatek od towarów i usług. Przepis § 2 ust. 3 wyżej wymienionego rozporządzenia daje podstawę do powiększenia należnej opłaty o podatek VAT tylko w przypadku zasądzania kosztów pomocy prawnej udzielanej z urzędu, co w przypadku strony pozwanej nie miało miejsca. W konsekwencji, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., Sąd Apelacyjny w Łodzi zmienił zaskarżony wyrok w pkt. 3 obniżając zasądzoną od powoda na rzecz pozwanego kwotę tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego o kwotę podatku VAT, a zatem do kwoty 7.200 zł wynikającej z § 6 pkt 7 cytowanego wyżej rozporządzenia.

W pozostałym zakresie, dotyczącym meritum sprawy, nie zasługują na uwzględnienie zarzuty naruszenia prawa procesowego, jak i prawa materialnego. Sąd drugiej instancji podzielił ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd Okręgowy przyjmując je za własne na potrzeby rozpatrzenia sprawy na etapie postępowania drugoinstancyjnego. Skarżący nie przedstawił przekonujących argumentów na okoliczność dopuszczenia się przez Sąd Okręgowy zarzucanego uchybienia wskazanym w apelacji przepisom prawa procesowego, a zwłaszcza rygorom art. 233 § 1 k.p.c. co do sposobu gromadzenia i oceny materiału dowodowego. Powód, podnosząc zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, nie wskazał przyczyny dyskwalifikującej postępowanie dowodowe Sądu Okręgowego w objętym apelacją zakresie, a przede wszystkim nie określił kryteriów oceny, które Sąd ten naruszył przy ocenie poszczególnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając. Z tego też względu omawiany zarzut należało uznać za bezzasadny i świadczący o dezaprobach stanu faktycznego ustalonego na podstawie zgromadzonego przez Sąd pierwszej instancji materiału dowodowego tylko z tej przyczyny, że nie wspierał on twierdzeń skarżącego, zgodnych z jego stanowiskiem w procesie. Dodać należy, że ustalenia faktyczne zostały poczynione na podstawie dokumentów i twierdzeń samego powoda. Zwrócić należy uwagę, że konstruując zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c apelujący odwołał się przede wszystkim do błędnego, w jego ocenie, określenia przez Sąd Okręgowy, w oparciu o analizę okoliczności faktycznych i zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, źródła roszczeń powoda. Autor apelacji podniósł, że powód upatruje tychże roszczeń nie tyle w samym fakcie wydania wyroku skazującego z naruszeniem przepisów prawa, co w zaniechaniu przedłożenia do akt sprawy w stosownym czasie pisemnego usprawiedliwienia nieobecności M. G. na rozprawie, poprzedzającej wydanie tego wyroku, co ostatecznie skutkowało wznowieniem postępowania i uchyleniem z jednoczesnym przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Odnosząc się do tej argumentacji skarżącego wskazać należy, że oceniając zasadność roszczeń powoda nie sposób abstrahować od konsekwencji zaniechania załączenia do akt sprawy karnej usprawiedliwienia nieobecności powoda na rozprawie, jakim było zapadnięcie wyroku o sygn. akt III K 8/04. Eksponowane przez stronę apelującą zaniechanie było wzięte pod rozwagę przez Sąd w postępowaniu toczącym się na skutek skargi o wznowienie, które ostatecznie doprowadziło do uchylecia wskazanego wyżej orzeczenia. Niemniej, w sprawie III K 8/04 doszło do wydania wyroku skazującego M. G., i choć wyrok ten, wobec usprawiedliwionej nieobecności powoda, dotknięty był wadami proceduralnymi, to do czasu uchylecia go w toku postępowania ze skargi o wznowienie funkcjonował w obrocie prawnym i stanowił podstawę wpisu do Krajowego Rejestru Karnego. Nie odmawiając racji apelującemu, że opisane zaniechanie obciąża Sąd Rejonowy, podzielić należy opinię Sądu Okręgowego, że nie stanowi ono podstawy do wywiedzenia roszczeń z tytułu naruszenia dóbr osobistych powoda.

Sąd Okręgowy w motywach skarżonego wyroku przywołał orzecznictwo sądowe, z którego wynika, że czynności organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości związane z wypełnianiem ich ustawowych obowiązków nie mają charakteru działań niezgodnych z prawem w rozumieniu art. 24 k.c. i jako takie nie mogą naruszać dóbr osób fizycznych. Nawet w sytuacji, w której organ prowadzący postępowanie sądowe wydał błędne orzeczenie nie sposób kwalifikować jego działań, jako bezprawnych. Poglądy te Sąd Apelacyjny w pełni podziela uznając tym samym, że naruszenie przepisów procedury karnej w sprawie o sygn. III K 8/04, do którego odwołał się autor apelacji, nie jest równoznaczne z naruszeniem dóbr osobistych powoda. Ustawodawca przewidział bowiem inne środki ochrony prawnej dla osoby dotkniętej błędami proceduralnymi, w tym błędnymi rozstrzygnięciami sądowymi, w postaci zagwarantowania środków zaskarżenia, umożliwiającących zweryfikowanie kwestionowanego rozstrzygnięcia. Zresztą, apelujący ostatecznie z możliwości tej skorzystał, o czym była mowa powyżej, wnosząc skutecznie skargę o wznowienie postępowania w sprawie. Uznać zatem należy, że była to wystarczająca forma przyznania powodowi racji, wobec czego brak jest podstaw do sięgania do cywilnoprawnych środków ochrony dóbr osobistych. Z przytoczonych przez Sąd pierwszej instancji i aprobowanych przez Sąd Apelacyjny w Łodzi, poglądów orzecznictwa wynika bowiem, że bez względu na to, czy w toku postępowania zostały wydane decyzje obciążone błędami, stronie przysługuje ochrona prawna przewidziana w ramach określonej procedury.

Powód nie zdołał więc wykazać, że eksponowane w apelacji zaniechanie proceduralne, które skutkowało wydaniem wyroku skazującego ujawnionego, wobec jego niezaskarżenia w Krajowym Rejestrze Karnym, doprowadziło do naruszenia jego dóbr osobistych. Przypomnieć należy, że przesłankami udzielenia ochrony w zakresie naruszenia dóbr osobistych jest po pierwsze istnienie dobra osobistego, po drugie zagrożenie lub naruszenie tego dobra, a po trzecie bezprawność zagrożenia lub naruszenia. Co istotne, ciężar udowodnienia dwóch pierwszych przesłanek spoczywa na powodzie, natomiast bezprawność działania pozwanego jest objęta domniemaniem ustawowym, co przerzuca ciężar dowodowy na tę stronę postępowania. M. G., twierdząc, że w okolicznościach niniejszej sprawy doszło do naruszenia jego dobra osobistego w postaci dobrego imienia, nie podołał ciężarowi dowodowemu w zakresie wykazania powyższej okoliczności. Uchylony skutek skargi o wznowienie wyrok skazujący w sprawie III K 8/04 był co prawda rozważany, jako okoliczność wpływająca na wymiar kary w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Raciborzu o sygn. akt II K 771/07, niemniej jednak rozpoznający apelację powoda od przedmiotowego wyroku Sąd Okręgowy w Gliwicach w sprawie V Ka 672/08 odwołał się jedynie do faktu wielokrotnej karalności apelującego, a w szczególności do faktu dopuszczenia się czynu w okresie próby w związku ze skazaniem w sprawie V Ka 1085/05. W innych sprawach toczących się przeciwko powodowi sądy karne również odwoływały się do wielokrotnej karalności powoda, bez przydawania szczególnego znaczenia sprawie o sygn. akt III K 8/04, do której odwołuje się w apelacji strona powodowa. Zaznaczyć należy, że powód, również na etapie składania apelacji, nie wskazał innych, konkretnych okoliczności, w których skazanie w sprawie III K 8/04 naruszałoby jego dobra osobiste. Nie tylko nie wykazał, że przedmiotowe skazanie, wobec jego bogatej przeszłości kryminalnej, miało realny wpływ na wymiar kary w innych postępowaniach karnych, ale aby zdyskwalifikowało go w innym postępowaniu, jak chociażby w procedurze ubiegania się o zatrudnienie.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny podzielił pogląd Sądu Okręgowego, że in concreto nie doszło do naruszenia dóbr osobistych M. G., a tym samym brak jest podstaw do zasądzenia na rzecz powoda żądanej kwoty tytułem

zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Wobec podzielenia ustaleń faktycznych Sądu Okręgowego i nieuznania zasadności zarzutów naruszenia przepisów prawa procesowego Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zakwestionowania przeprowadzonej przez Sąd pierwszej instancji subsumpcji i dokonania dalej idącej modyfikacji wyroku tego Sądu.

Nadmienić przy tym należy, że, wbrew zarzutom apelacji, Sąd Okręgowy nie odmówił udzielenia M. G. ochrony prawnej z tego powodu, że swoim zachowaniem apelujący naruszył normy obowiązującego porządku prawnego. Uwagę tę Sąd pierwszej instancji poczynił jedynie na marginesie rozważań, natomiast oddalenie powództwa powiązał przede wszystkim z opisanym powyżej brakiem wykazania przesłanek odpowiedzialności strony pozwanej wynikających z art. 24 k.c.

W badanym stanie faktycznym i uznaniu apelacji za bezzasadną nie było także podstaw do nieobciążania powoda kosztami postępowania pierwszoinstancyjnego.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 8 lipca 2005 roku o Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz. 1150) oraz § 6 pkt 7 w związku z § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz.461), uznając że skarżący winien ponieść konsekwencje finansowe oczywiście bezzasadnego zaskarżenia wyroku Sądu pierwszej instancji.

Wynagrodzenie na rzecz pełnomocnika, reprezentującego powoda z urzędu Sąd Apelacyjny przyznał natomiast stosownie do § 6 pkt 7 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 2 w związku z § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 roku, poz.461).